

Hoofdlijnenverslag van de internetconsultatie

Wijziging BAL regels stalemissies biologisch pluimvee en varkens

(Internetconsultatie van 9 juli tot en met 31 augustus 2021)

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging voor van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Voor stallen met biologisch gehouden pluimvee en varkens en voor scharrelvarkens geldt nu nog een uitzondering op de emissiegrenswaarden. Dit wordt gewijzigd: de uitzondering van de emissiegrenswaarden voor het biologisch houden van legkippen vervalt. En voor biologisch gehouden varkens en scharrelvarkens moet een plan worden opgesteld voor een emissiereductie van 40%.

Doelgroepen die door de regeling worden geraakt

- Bedrijven die een veehouderij willen oprichten of aanpassen;
- Omwonenden van deze veehouderijen;
- Gemeenten en provincies waarin deze veehouderijen zijn gelegen.

Het doel van de wijziging is dat bedrijven waar legkippen en varkens biologisch worden gehouden en waar scharrelvarkens worden gehouden, maatregelen treffen die de emissies van ammoniak en/of fijnstof uit stallen verminderen.

Verwachte effecten van de regeling voor de doelgroepen:

- Bedrijven met biologisch gehouden legkippen moeten emissiereducerende maatregelen treffen aan stallen. Zij zullen daarbij kosten maken voor stallen en staltechnieken en het wijzigen van een vergunning. Nieuwe stallen voor het biologisch houden van legkippen moeten vanaf 1 juli 2022 voldoen aan de emissiegrenswaarden voor ammoniak en fijnstof. Voor bestaande stallen gaan alleen emissiegrenswaarden gelden voor ammoniak. Hiervoor is een overgangstermijn opgenomen.
- Bedrijven met biologisch gehouden varkens of met scharrelvarkens moeten een plan opstellen. Het gaat om het op papier zetten welke maatregelen zijn of worden genomen om de emissie van ammoniak te reduceren. Dat maatregelen nodig zijn volgt al uit de specifieke zorgplicht.
- Gemeenten en provincies zullen extra vergunningaanvragen moeten behandelen. In het kader van toezicht en handhaving zullen extra controles nodig zijn. Het gaat om een beperkt aantal bedrijven.
- Voor omwonenden heeft de wijziging tot gevolg dat de emissie van ammoniak en fijnstof vanuit veehouderijen wordt beperkt.

De vraag werd gesteld: Verwacht u dat de regeling effect zal hebben op u of uw organisatie?

De reacties

Er kon worden gereageerd op deze regeling en de toelichting. Er zijn in totaal 8 reacties ingediend, hiervan zijn er 5 openbaar. Indieners zijn:

- **Overheden** : 1 reactie;
- **Bedrijven en brancheorganisaties**: o.a. Vereniging biologische varkenshouders (samen met Bionext, POV en LTO), Livar BV;
- **Particulieren** : 2 reacties;
- **Maatschappelijke organisaties** : Dierenbescherming;
- **ATR**.

1. Algemeen beeld van de reacties

De reacties zijn voornamelijk gericht op het plan voor de varkens. Met name wordt door indieners gewezen op het volgende:

- **Getwijfeld wordt aan de haalbaarheid van het reductiepercentage van 40%**. *Gewezen wordt hierbij o.m. op het nog niet afgeronde WUR onderzoek.*
- **Gepleit wordt voor een meer integrale aanpak van verduurzaming voor de sector**. *Het gaat hier om een integrale aanpak van de overheid om in samenspraak met de sector emissies te verlagen.*
- **Getwijfeld wordt aan de economische haalbaarheid van het wetsvoorstel**. *Gewezen wordt hierbij onder meer op de te strakke overgangstermijnen.*
- **Adviescollege Toetsing Regeldruk heeft een groot aantal adviespunten**. *Het College verzoekt het voorstel niet in te dienen, tenzij hiermee rekening is gehouden.*

2. Hoofdpijnen van de inhoudelijke reacties

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst van de reacties, met citaten uit individuele reacties ter inkleuring van het algemene beeld. De reacties geven uitsluitend de mening van de indieners weer.

Reductiepercentage van 40%

- Een emissiereductie van 40% is erg fors.
- De rol van het bevoegd gezag is om te beoordelen of deze akkoord gaat met het plan van de varkenshouder. De 40% reductie is een inspanningsverplichting. Met de juiste motivatie kan de varkenshouder in zijn plan van dit percentage afwijken. Dit kan willekeur en rechtsongelijkheid in de hand werken.
- Een aantal zaken in de toelichting moet verduidelijkt worden. Gevraagd wordt o.m. te benoemen welke opties er nog meer mogelijk zijn als 40% reductie niet haalbaar blijkt.
- Gepleit wordt voor het toestaan van reductiemaatregelen zonder RAV code voor de vergunning onder de Wet natuurbescherming. Dit omdat de genoemde reductiepercentages van een bepaalde maatregel in de op te leveren 'WUR lijst' niet erkend lijken te worden voor de RAV lijst. Daarmee dreigen de maatregelen die straks erkend worden voor emissiereductie bij

biologisch gehouden varkens en scharrelvarkens niet erkend te worden bij het aanvragen van een Nbw-vergunning.

Onderzoeksresultaten WUR

- De haalbaarheid van het reductiepercentage van 40% is gebaseerd op nog niet gepubliceerde onderzoeksresultaten van WUR. Er wordt nu een mening gevraagd over iets waarvan de details en gevolgen niet bekend zijn.
- Het voorstel is om in het licht van bovenstaande, de definitieve onderzoeksresultaten van de WUR af te wachten.

Integrale aanpak

- Kijk samen met de sector integraal naar brongerichte maatregelen om emissies te verlagen.
- Stuur op emissies en dierenwelzijn, en niet op reductietechnieken.
- Maatwerk is kwetsbaar. Bespreek samen met de sector in hoeverre een meer generieke aanpak gewenst is, of dat vastgehouden blijft worden aan maatwerk per bedrijf.
- Maak algemene afspraken met de provincies over het verlenen van Nbw vergunningen aan biologische varkensbedrijven.
- Neem bestaande 'maatregelen' mee die inherent zijn aan biologische varkenshouderij.

Economische haalbaarheid

- Leg bioboeren niet meer regels op, maar stimuleer ze. Door dit wetsvoorstel is het economisch niet haalbaar voor een boer om deze kosten te dragen.
- Het stikstofprobleem moet met een poepverwerkingsfabriek opgelost worden, niet door de boeren.
- De sector van scharrelvarkens en biologisch gehouden varkens is nog in ontwikkeling, investeringen op het gebied van emissiebeperking kan deze ontwikkeling negatief beïnvloeden.
- Het aantal te besteden uren door het bevoegd gezag is meer dan geïndiceerd, er zullen o.a. ook kosten moeten worden gemaakt om het bedrijvenbestand te analyseren.
- Het voorstel zal tot extra uitvoeringslasten voor bedrijven leiden. De kosten van de maatregelen hangen samen met de afschrijvingstermijnen van stallen, de ondernemers zullen de kosten mee laten wegen in de termijn die zij zullen opnemen in het plan.
- Het beleid van de taskforce innovatie stalsystemen moet worden ingevoerd.
- Het is belangrijk dat er subsidieregelingen komen om de innovaties te ondersteunen. De minimale reductiepercentages in de subsidieregeling 'Onderzoeken en ontwikkelen van innovaties voor stalsystem 2021' zijn voor de scharrelvarkenshouderij en biologische houderij nog niet haalbaar.
- De "stikstofwinst" die geboekt wordt met de aanpak van een dergelijk kleine sector (biologisch gehouden varkens en scharrelvarkens) is minimaal en roept strengere regelgeving een halt toe aan de gezonde (en maatschappelijk gewenste) ontwikkeling van deze wijze van vleesproductie.

Overgangstermijnen

- Het is onduidelijk wat redelijke termijnen zijn.
- Van de varkenshouders wordt gevraagd om vóór 1 januari 2023 met een plan voor emissiereductie te komen, dat tijdsbestek is erg kort.
- Er staan momenteel geen stalsystemen op de RAV lijst die de beoogde emissiereductie van 40% voor de varkens waar kunnen maken. Het is daarom onmogelijk om voor nieuwe investeringsplannen te anticiperen op de wetswijziging.
- In de toelichting op de nieuwe eisen bij de biologische legkippen is uitgebreid ingegaan op de economische afschrijvingstermijn van pluimveestallen en de verhouding met de datum voor bestaande stallen. Die onderbouwing ontbreekt geheel voor de biologische en scharrelvarkens.
- Een ondernemer zal willen weten of het plan en de daarin genoemde termijn akkoord is. Zolang daar geen formeel besluit op is genomen, kan gedurende de gehele aanpassingstermijn discussie ontstaan over (de redelijkheid van) de aanpassingstermijn

Adviescollege Toetsing Regeldruk

Het college adviseert onder meer:

- Te verduidelijken hoe de maatregelen in het voorstel (en de effecten daarvan) zich **verhouden tot andere maatregelen** gericht op het verminderen van uitstoot van schadelijke stoffen door agrarische bedrijven.
- De genoemde **gezondheidsrisico's** te concretiseren.

En specifiek over de maatregel voor varkens:

- De **kosten** in beeld te brengen van de maatregelen.
- Inzichtelijk te maken of en in hoeverre **alternatieve emissie-grenswaarden** zijn onderzocht
- Een **termijn te bepalen** waarbinnen de emissiereductie gerealiseerd moet zijn.
- Rekening te houden met de **investeringscyclus en -capaciteit van bedrijven.**
- **De werkbaarheid en uitvoerbaarheid** van het voorstel te consulteren.
- De beschrijving van de **regeldrukeffecten** compleet te maken conform de Rijksbrede methodiek.
- **Het voorstel niet in te dienen,** tenzij met de adviespunten rekening is gehouden.